

Sygn. akt III UK 223/16

POSTANOWIENIE

Dnia 2 czerwca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z odwołania Z. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J.

o emeryturę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 2 czerwca 2017 r.,

na skutek skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 29 czerwca 2016 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 29 czerwca 2016 r. zmienił pkt II zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 23 listopada 2015 r., którym zmieniono zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J. z dnia 18 czerwca 2013 r. i przyznano Z. R. prawo do emerytury (pkt I) oraz ustalono odpowiedzialność organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Pozwany wywiódł skargę kasacyjną od wyroku Sądu drugiej instancji i opierając ją na podstawie naruszenia prawa materialnego, tj. art. 184 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 1, 2 i 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z § 4 ust. 1 i § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku

emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, odnośnie wykazu A, stanowiącego załącznik do ww. rozporządzenia, w dziale IV poz. 41. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i jego zmianę przez oddalenie odwołania i rozstrzygnięcie o kosztach postępowania, ewentualnie o uchylenie tego wyroku i o przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania.

W skardze kasacyjnej zawarty jest wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania ze względu na potrzebę wykładni przepisów prawa, tj. art. 184 ust. 1 ustawy emerytalnej, a mianowicie o kwalifikowanie pracy laborantów, jako pracy wykonywanej w warunkach szczególnych. Zasadnicze wątpliwości, w ocenie skarżącego, dotyczą warunków, jakie winny być spełnione, by urządzenia laboratoryjne mogły być uznane za instalacje doświadczalne w przemyśle chemicznym, gdyż tylko praca na takich instalacjach upoważnia do uznania jej za pracę w szczególnych warunkach.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Podstawy przedsądu wymienia art. 398⁹ § 1 pkt 1 – 4 k.p.c. Skarżący wskazał na jedną z nich i w ten sposób wyznaczył pole badawcze przedsądu. W sprawie chodzi o potrzebę wykładni przepisów. Źródło tych wątpliwości wynika z brzmienia zwrotu „prace na instalacjach doświadczalnych w przemyśle chemicznym”. Chodzi więc o brzmienie wykazu A, dział IV poz. 41, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (dalej rozporządzenie).

Istnienie potrzeby dokonania wykładni przepisów prawnych wymaga wykazania, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie oraz przedstawienia, na czym polegają związane z nimi wątpliwości lub też opisanie rozbieżności występujących na tym tle w orzecznictwie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 2014 r., I CSK 691/14, LEX nr 1678062).

Impulsem do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może być

dotychczasowe orzecznictwo Sądu Najwyższego, związane z pracami laboranta. Prawdą jest, że na tle stanowiska „laborant” istnieje ugruntowane orzecznictwo, które zasadniczo sprzeciwia się przyznaniu prawa do emerytury w stosunku do tej grupy pracowników (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 29 czerwca 2011 r., III UK 3/11, LEX nr 966816; 13 listopada 2014 r., I UK 122/14, LEX nr 1552139; 22 stycznia 2015 r., III UK 77/14, LEX nr 1677807; 22 lutego 2017 r., III UK 83/16, LEX nr 2258033). Nie można jednak w każdym wypadku mechanicznie odwoływać się do powołanych wyżej orzeczeń, skoro negatywne przesłanki zostały wywiedzione na podstawie oceny rodzaju i sposobu wykonywania pracy w szczególnych warunkach. W tych sprawach ubezpieczeni poszukiwali podstaw do wykazania pracy laboranta w szczególnych warunkach: w dozorze inżynieryjno technicznym (III UK 77/14), kontrolera jakości produkcji, głównego technologa i laboranta zatrudnionego w laboratorium (III UK 83/16), w zakresie ekstrakcji nawierzchni bitumicznych (I UK 122/14), stanowiska specjalisty technologa ds. dodatków olejowych (III UK 3/11). Opisane parametry nie występują w argumentacji podstaw przyjęcia skargi do rozpoznania.

Stąd należy podkreślić, że dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy), w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 14 września 2007 r., III UK 27/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 325; z dnia 19 września 2007 r., III UK 38/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 329). Decydującą rolę w analizie charakteru pracy ubezpieczonego z punktu widzenia uprawnień emerytalnych ma zatem możliwość jej zakwalifikowania pod którąś z pozycji wspomnianego załącznika do rozporządzenia. Skarżący wskazał, że chodzi o poz. 41, dział IV, wykazu A w rozporządzeniu. Opisana norma nie posługuje się zwrotem „na stanowisku laboranta”, lecz wskazuje zatrudnienie w określonych warunkach, tj. prace przy instalacjach doświadczalne w przemyśle chemicznym. Z uzasadnienia

wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie wynika, by konieczność wykładni prawa oscylowała wokół zagadnienia branżowości zatrudnienia ubezpieczonego. De facto skarżący pod pozorem potrzeby wykładni prawa (przepisu art. 184 ust. 1 ustawy emerytalnej neguje ustalenia faktyczne Sądu Apelacyjnego (czy też polemizuje z nimi). Taki charakter ma bowiem bez wątpienia sformułowanie, że z materiału dowodowego niniejszej sprawy, a w szczególności sprzecznych opinii biegłych sądowych nie można odkodować faktu wykonywania pracy przy instalacjach doświadczalnych. Abstrahując od możliwości negowania ustaleń faktycznych na tym etapie postępowania, należy zauważyć że Sądy wyjaśniły powody, dla których oparły się na jednej opinii biegłego (profesora Politechniki (...)) i dlaczego pominęły drugą. Jeżeli skarżący neguje sposób tego rozumowania, to podstawa przedsądu winna opierać się na kwestiach procesowych, związanych z wyborem jednego dowodu (opinii), a pominięciem innych dowodów zgromadzonych w sprawie (innych opinii). Wszak sprawa o przyznanie emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach to domena okoliczności faktycznych. Zatem obowiązki sądów sprowadzają się do starannego odtworzenia okoliczności faktycznych, związanych z rodzajem wykonywanej pracy, jej miejscem w określonej branży oraz zatrudnieniem w pełnym wymiarze.

Mając na uwadze powyższe wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie konweniuje z argumentacją zawartą w jego uzasadnieniu. Po pierwsze, nie przedstawia abstrakcyjnego problemu prawnego, gdyż koncentruje się na negowaniu ustaleń faktycznych, dokonanych przez Sądy *a meriti*. Po wtóre, odwołanie się do rozbieżności w orzecznictwie pomija fakt, że zostały one wydane na tle odmiennych stanów faktycznych i prawnych (odnośnie do rodzaju pracy wykonywanej przez ubezpieczonych), a tym samym nie stanowią wzorca oceny wskazanej podstawy przedsądu. Agregacja powyższych argumentów ujawnia, że skarżący nie zdołał wykazać, iż zachodzi potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy, wobec czego z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. postanowił jak w sentencji.